

žalobou ani námitkou. Rekursní soud zcela správně a důsledně dále dovodil, že z téhož důvodu nepřísluší soudům rozhodovati o otázce, zda vlastníku lesa přísluší podle § 24 lesního zákona uveřejněného patentem ze dne 3. prosince 1852 čís. 250 ř. zák. právo dopravovati dříví z lesa po cizím pozemku, a že proto nemůže žalovaný tuto okolnost uplatňovati námitkou proti žalobě. Stěžovatel, chtěje vyvrátiti důvody napadeného usnesení, tvrdí, že vlastníku lesa má zákonnou služebnost dopravovati plodiny lesní přes služebný pozemek a že případný výrok správního úřadu o oprávněnosti dopravy má co do vzniku oprávnění povahu deklaratorní, nikoli konstitutivní. S názorem tím nelze zcela souhlasiti, ježto stěžovatel nepřihlíží k doslovu celého § 24 lesního zákona. V prvním jeho odstavci se sice praví, že každý vlastník pozemků je povinen dovoliti přes své pozemky dopravu lesních plodin, které buď vůbec nelze nebo jen s nepoměrnými výlohami z lesa dopravit nebo dále dovážeti, při čemž vlastníku pozemku přísluší proti vlastníku lesa nárok na náhradu škody, a to na úplné zadostiučinění. Ale v dalších odstavcích téhož § se praví, že o nutnosti dopravy dříví přes cizí pozemky má rozhodnouti nejnižší politický úřad po výslechu stran a znalců a při tom určiti prozatímne odškodné; nejsou-li s tím strany spokojeny, mají právo rekursu k vyšší politické stoli, a pokud jde o určení sporných odškodňovacích částek, jest stranám, nedocílí-li se politickou cestou dohody, vyhrazen pořad práva; doprava dříví nesmí však býti zadržována, jakmile bude složena částka prozatím vyšetřená. Z tohoto celého doslovu § 24 lesního zákona jest tedy patrné, že se v odstavci prvním § 24 lesního zákona nepropůjčuje vlastníku lesa právo, by podle svého uvážení použil k dopravě dříví cizího pozemku proti vlastníkově vůli, nýbrž že tak smí učiniti jen za předpokladů v dalších odstavcích tohoto § stanovených. Výrok správního úřadu má tu povahu konstitutivní, ba po případě jest výkon práva k dopravě dříví přes cizí pozemky, ač již byl politickým úřadem za nutný uznán, závislý ještě na složení prozatímne zjištěné náhrady, do kteréž doby není vlastník lesa oprávněn, by dříví dopravoval po cizím pozemku proti vlastníkově vůli. Činil-li žalovaný tak, ač ještě politický úřad neučinil nález podle § 24 (2) cit. zákona, zasáhl tím neoprávněně do cizího majetku, proti čemuž se může žalobce brániti žalobou podle § 523 obč. zák. Rozhodnouti o námitce, zda onu dopravu jest po rozumu § 24 cit. zák. uznati za nutnou a přiznati takovému rozřešení zmíněné prejudiciální otázky dokonce zpětné účinky, nejsou řádné soudy povolány. Jak rekursní soud správně dovodil, nepatří proto zmíněná námitka žalovaného před soud a nemůže býti podkladem k odůvodnění nepřipustnosti pořadu práva. Poukaz stěžovatelův na § 26 lesního zákona, který jedná o plavení dříví a o dopravě vorů, jest ne-
případný, ježto jde o úpravu poměrů zcela odlišných.

Čís. 11261.

Pojišťovací smlouva.

Výklad podmínky pojišťovací smlouvy, že »z pojištění jsou vyloučeny škody, způsobené pojistníkem úmyslně nebo řidičem nemajícím úřední povolení k jízdě, pokud pojistník o scházejícím povolení k jízdě věděl nebo vědět musil«.

Pojišťovna musí namítati a dokázati, že škodu způsobil řidič nemající úřední povolení k jízdě. Na pojistníkovi jest, by dokázal, že o scházejícím vůdčím listu nevěděl, neb aby uvedl a dokázal skutečnosti, z nichž plyne, že o zmíněném nedostatku věděti nemusil.

Aby nastala výjimka z ručení pojišťovny, musí býti příčina poškození v osobě řidiče; nestačí jakákoliv příčina škody.

Rčení »věděti musil« neznamená hrubou nedbalost, nýbrž znamená jen, že si pojistník při bedlivé a řádné péči vědomost zjednatí mohl.

Pokud pojistník »(ne)musel věděti«, zda vůdčí list řidiče kryje i oprávnění k řízení těžkého nákladního automobilu.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1931, Rv I 916/30.)

Žalující firma domáhala se na žalované pojišťovně na základě pojistky náhrady škody, jež žalobci vznikla tím, že nákladní auto žalobkyně sjelo do silničního příkopu, ježto selhalo řídídlu auta, a se poškodilo. Žalovaná pojišťovna namítla, že řidič auta neměl v době nehody předepsané úřední povolení, vůdčí list, což muselo býti žalobkyni známo, takže jest škoda žalobkyně podle § 3 d) všeob. poj. podm. vyloučena z pojištění. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jádrem sporu jest výklad § 3 d) všeobecných podmínek pojišťovací smlouvy ze dne 24. září 1925. Doslov tohoto ustanovení, že jest součástí smlouvy a váže obě strany, jest tento: »Z pojištění jsou vyloučeny škody, způsobené pojistníkem úmyslně nebo řidičem, nemajícím úředního povolení k jízdě pokud pojistník o scházejícím povolení k jízdě věděl nebo věděti musil«. Nižší soudy vyloživše v souhlasu s námitkou žalované pojišťovny toto ustanovení podle novějšího a teprve od roku 1927 používaného doslovu § 3 e) všeobecných podmínek, totiž: »Z pojištění jsou vyloučeny škody, jež nastaly, když pojištěný silostroj řízen byl osobou, nemajícím pro tento druh silostroje, který jest pojištěn, úředně předepsaného povolení k jízdě« — dopustily se právní mylnosti, protože se nové ustanovení podstatně liší od ustanovení dřívějšího a sama pojišťovna pokládala ve svém zájmu za nutné toto ustanovení změnit. Vyjádřila-li se pojišťovna, že pojišťovací podmínky sestavila v § 3 d) pojišťovací smlouvy jinak, než se vyjádřiti chtěla, jde to podle vykládacího pravidla § 915 obč. zák. a čl. 1 obch. z. na její vrub, ale nemůže proti žalující straně jednostranně nahraditi původní předpis předpisem jiným. Zmíněný § 3 d) všeobecných podmínek — pokud se vztahuje na souzený případ — vylučuje náhradu škody způsobené řidičem, nemajícím úředního povolení k jízdě, pokud pojistník o nedostatku vůdčího listu věděl nebo věděti musil. Jde tu o výjimku z pravidla, že pojišťovna jest povinna nahraditi všechny škody uvedené v § 1. všeobecných podmínek a musí tedy pojišťovna namítati a doká-

zati, že škodu způsobil řidič nemající úředního povolení k jízdě, naproti tomu jest pak věcí pojistníkovou, by se bránil výhradou danou v jeho prospěch v § 3 d) a dokázal, že o scházejícím vůdčím listu nevěděl, neb by uvedl a dokázal skutečnosti, ze kterých by bylo lze souditi, že o onom nedostatku věděti nemusil, o čemž bude ještě pojednáno. Nemá tudíž co do průvodního břemene z plna pravdu ani dovolatelka, ani její odpůrkyně. Nižším soudům stačily ve shodě s názorem žalované pojišťovny k zamítnutí žaloby skutečnosti jimi zjištěné, že šlo o těžký nákladní automobil a že řidič neměl pro tento druh automobilu předepsaný vůdčí list, jsa oprávněn řídit jen vozy osobní a dodávkové. Otázku, co bylo příčinou poškození pojištěného silostroje, pokládaly nižší soudy za nerozhodnu. Přehlédly při tom ustanovení § 3 d) všeobecných podmínek kde jest řeč o škodách »způsobených řidičem, nemajícím úředního povolení k jízdě«. Příčina poškození musí býti v osobě řidiče a nestačí jakákoliv příčina škody (sr. také rozhodnutí čis. 10.999 zb. n. s. o případu zcela obdobném). V důsledku právního názoru žalované i soudu nebylo působeno k tomu, by žalovaná, na níž jest v té příčině průvodní břímě, učinila skutkové údaje pro řešení této otázky rozhodné (§ 182 c. ř. s.). Za to však žalující strana sama nastoupila odvod a učinila skutkový i průvodní přednes o tom, že škoda nebyla vůbec způsobena řidičem, nýbrž selháním řídidla. První soud sice připustil důkaz svědectvím šofera »o vzniku poškození pokud se týče příčiny nehody«, ale pak si již výsledku tohoto důkazu nevšímal. V tom směru bude tedy především nutno řízení doplniti a potřebná skutková zjištění učiniti. Jen kdyby bylo zjištěno, že škoda byla »způsobena řidičem«, bylo by doplniti řízení a skutková zjištění také ještě ve směru dále uvedeném. Jak již řečeno, ustanovuje § 3 d) všeobecných podmínek dále, že jen potud jest vyloučena škoda způsobená řidičem, nemajícím úředního povolení k jízdě, pokud pojistník o scházejícím povolení jízdy věděl nebo věděti musil. Žalovaná uvedla jen, že to straně žalující musilo býti známo již podle § 52 (snad § 53) nařízení číslo 81/1910 ř. zák., t. j. že majitel vozidla jest za to odpověden, by jeho vozidlo bylo řízeno jen osobami, jimž je to podle ustanovení tohoto nařízení dovoleno. Naproti tomu žalující strana nastoupila důkaz o tom, že o scházejícím úředním povolení nevěděla ani věděti nemusila, a přednesla v tom směru, že oběžník presidia zemské právy politické v Praze ze dne 30. září 1923, jenž stanoví dělítko pro dodávková auta a těžká nákladní auta v nosnosti do 1000 kg a přes 1000 kg (podle znaleckého posudku vytvořila praxe hranici nosnosti do 1500 kg a přes 1500 kg) není závaznou normou, protože nebyl řádně vyhlášen, že tento oběžník neznala, že se teprve po nehodě dověděla, že se při zkouškách a při vůdčím listu, činí rozdíl mezi dodávkovým a nákladním autem a že to ani šofér nevěděl, a že jí potvrdil, že potřebný vůdčí list má. Nižší soudy spokojily se úvahou, že prý jde o všeobecné platné a prohlášené předpisy a že bylo věcí žalující strany přesvědčiti se o tom, zda vůdčí list kryje oprávnění k řízení těžkého nákladního auta, nosnosti 3 tun (jak tuto nosnost sama žalující strana v žalobě uvedla). Právem vytýká dovolatelka nižším soudům, že při posuzování otázky, zda »věděti musila«, k tomuto přednesu nehleděly a že pokládají i svrchu zmíněný cirkulář presidia zemské politické správy za předpis řádně vy-

hlášený. Pro smluvní ustanovení »vědět musila« jest přednes žalující strany podstatný. Nelze sice souhlasiti s dovolatelkou, že rčení »vědět musila« znamená hrubou nedbalost, neboť znamená jen, že při bedlivé a řádné péči si vědomost zjednatí mohla (§ 1297 obč. zák., sr. také § 2 č. 3 a § 3 odpůřčího řádu, § 1409 obč. zák. a rozh. čís. 5732 a 9813 sb. n. s.); ale přes to, odpadne-li nesprávný předpoklad řádné vyhlášky cirkuláře o rozeznávání mezi dodávkovými a nákladními automobily, nelze překotně usuzovati na zaviněnou nevědomost žalující strany, dokud nebyly probrány skutečnosti, jimiž se omlouvá. Teprve podle výsledku jednání o důvodu žalobního nároku bude lze posouditi, zda má býti jednáno i o jeho výši. Dodati jest jen ještě, že dovolatelka není v právu, tvrdíc, že ani nařízení presidia zemské správy politické v Praze ze dne 22. dubna 1920 č. 8298 o vyzkoušení motorových vozidel a zkouškách řídiců nebylo řádně prohlášeno, neboť bylo vyhlášeno pod čís. 310/1920 Sbírky zákonů a nařízení.

Čís. 11262.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Pro žalobu zdržovací a odstraňovací podle § 11 (1) zák. jest nerozhodné, zda jednající věděl nebo vědět musel o způsobilosti záměny.

Schopnost a možnost záměny firmy »Agroferra, akciová společnost«, s firmou »Agrofera, společnost pro nákup a prodej strojů a hospodářských potřeb, společnost s r. o.«.

(Rozh. ze dne 17. prosince 1931, Rv I 1462/30.)

Žalující firma Agroferra, akciová společnost v Kunčicích nad Ostravicí, domáhala se na žalované firmě Agrofera, společnost pro nákup a prodej strojů a hospodářských potřeb, společnost s r. o. v Lounech, by bylo uznáno právem, že se žalovaná dopustila nekalé soutěže tím, že užívá ve své firmě slova »Agrofera«, a že jest povinna tohoto užívání se zdržeti a změnit svou firmu takovým způsobem, by byla zabezpečena rozeznatelnost její firmy od firmy žalující a svou firmu »Agrofera«, spol. s r. o. dáti vymazati z obchodního rejstříku. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Marné jsou vývody žalované, jimiž se snaží dolíčiti, že tu není schopnosti záměny. V té příčině žalovaná předem poukazuje k tomu, že dosud nedostala dopis adresovaný žalující straně, to tím spíše, ana se činnost žalované omezuje jen na lounský kraj. Žalující straně podařilo se prokázati schopnost záměny v rozsudku prvé stolice správně zhodnoceným případem rolníka B-a a dále poukazem k tomu, že sama dostává dopisy i na jiné podobně znějící firmy. Schopnost záměny však i bez přímého důkazu by nemohla býti popírána, uváží-li se, že jest již v lidské přirozenosti a povaze, delší, zvláště z několika slov kombinované názvy a tituly si zkracovati vybíráním si a užíváním jednoho nebo nanejvýše dvou slov z celého jich pořadí užívaného v oficiálním názvu. Stačí k tomu poukázati, že moderní, zvláště i hospodářský život neváhá na př. ze za-